

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Колісниченко Д. О., студент

Науковий керівник: Хорошилова І. О., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

На сьогоднішній день ефективність функціонування підприємства забезпечується безперервним рухом грошових коштів. Фінансова стабільність і платоспроможність залежить від розміру коштів на підприємстві і від організації обліку і контролю цих коштів. Оскільки гроші є найдинамічнішим елементом економічної системи, а їх обіг формує загальну артерію галузей економічної діяльності, тому від стабільності грошей значною мірою залежать стабільність та ефективність економічної системи в цілому.

Грошові платежі на підприємствах здійснюються у вигляді безготівкового платежу або за готівку. Готівкові кошти зберігаються в касі компанії у вигляді готівки, а також на банківському рахунку в безготівковій формі. Збільшення, корисне використання, здійснення контролю є найважливішим обліковим завданням. Все це впливає на платоспроможність підприємства, своєчасну виплату заробітної плати співробітникам, врегулювання взаємовідносин з постачальниками та клієнтами і сплату податків до бюджету. Облік грошей важливий для правильної організації виплат, при підвищенні ефективності платіжної дисципліни, а також у грамотному використанні фінансових ресурсів підприємства.

Вдосконалення організації бухгалтерського обліку, застосування ефективнішої методики з обліку грошових коштів залишається одним із найактуальніших питань, оскільки від наявності у підприємства грошових коштів залежить його платоспроможність, конкурентоспроможність, а отже, ефективна діяльність підприємства та його подальший розвиток.

Метою обліку грошових коштів є контроль за дотриманням касової дисципліни та відповідно виконання всіх вимог ведення обліку на розрахунковому, а також правильність і ефективність їх використання, забезпечення наявності грошових коштів та документів в касі підприємства.

Основними завданнями обліку грошових коштів є:

- організація відповідного документального оформлення первинних документів та дотримання законності операцій з

грошовими коштами, а також своєчасному відображенні в бухгалтерському обліку;

- забезпечити своєчасність, повноту та правильність організації розрахунків всіх видів платежів та надходжень, а також своєчасне виявлення заборгованості контрагентів;

- своєчасне проведення інвентаризації грошових коштів, грошових документів та розрахунків з постачальниками та покупцями;

- організація збереження грошових коштів, грошових документів в касі підприємства;

- надання готівки підприємству для господарських потреб;

- знайти можливість інвестувати вільні кошти більш раціонально, як додаткове джерело фінансових інвестицій, які принесуть дохід підприємству.

Наступні принципи обліку грошових коштів залежать від цих завдань:

- вільні кошти зберігаються виключно на рахунках в банку, а видача грошових коштів виключно на основі цільового використання;

- здійснення платежів за безготівковим рахунком після отримання товарно-матеріальних цінностей, виконаних робіт та наданих послуг. Попередня оплата на основі договору;

- платежі здійснюються тільки за згодою отримувача; без згоди - тільки в випадках, які передбачені законодавством України;

- платежі здійснюються за рахунок власних або запозичених коштів;

- списання з рахунку грошових коштів в тому обсязі, які необхідні за для задоволення всіх потреб підприємства;

- недостатність грошових коштів на рахунок організації для забезпечення всіх висуваємих вимог обумовлює списання цих коштів шляхом запровадження встановленої послідовності платежів.

Грошові кошти в іноземній валюті необхідно конвертувати в національну валюту, завдяки чому визначається курсова різниця [2].

В сучасній економіці необхідно дотримуватись принципу згідно, якого правильне використання грошових коштів на підприємстві може принести додатковий дохід. Для цього необхідно заздалегідь планувати раціональне вкладення тимчасово вільних коштів для отримання додаткового прибутку на підприємстві. Грошові кошти підприємство може вкласти в депозити у банку, купити державні цінні папери, а також цінні папери інших підприємств.

В процесі здійснення фінансово-економічної діяльності кожне підприємство використовує грошові кошти для розрахунків з постачальниками та підрядчикам, з бюджетом за податками та зборами, з оплати праці співробітникам та інше. Надходження грошових коштів на розрахунковий рахунок або в готівковій грошовій формі здійснюється за реалізовану продукцію, товари, надані послуги та виконані роботи, а також від доходів по фінансовим вкладенням. Виконання таких грошових розрахунків забезпечує на підприємстві кругообіг грошових коштів, а своєчасне завершення розрахунків є необхідною умовою для нетривного процесу виробництва на підприємстві.

Суб'єкти малого підприємництва зобов'язані застосовувати при організації готівкових розрахунків контрольно-касову техніку та можуть скористатися пільговим порядком [3]. Так суб'єкти малого підприємництва ліміт залишків готівкових коштів в касі можуть не встановлювати. Отриману готівку можна використовувати на:

- виплату заробітної плати робітникам;
- інші виплати робітникам, в тому числі соціального спрямування;
- командировочні витрати;
- оплату товарів (окрім цінних паперів), а також робіт, послуг;
- виплату за сплачені раніше за готівковий рахунок та повернуті товари, невиконані роботи, не надані послуги;
- виплату страхових стягнень за договором страхування фізичних осіб.

Окремі підприємці отриману готівку можуть використовувати на особисті потреби не пов'язані з підприємницькою діяльністю. Також окремі підприємці можуть не оформлювати касові документи, якщо ведуть в відповідності законодавства України о оподаткуванні облік доходів або доходів та витрат або фізичних показників, що характеризують окремий вид підприємницької діяльності.

Слід також зазначити, що нині дуже важливою є необхідність повної автоматизації обліку грошових коштів, що забезпечить високу точність облікових даних, пов'язаних із рухом грошових коштів.

Користувачі фінансової звітності часто оперують термінами, що не співпадають з тими, які безпосередньо відображають бухгалтерське поняття (наприклад, грошові активи, грошові потоки, грошові кошти, фінансові кошти, грошові агрегати та т. п.) [4].

Вибір варіанту організації розрахунків суб'єктів підприємництва в більшій мірі залежить не від професійного судження тих хто складає бухгалтерську (фінансову) звітність, а від умов, встановлених діючим законодавством. Основною умовою регламентування порядку розрахунків грошовими коштами – це можливість контролю відповідними контролюючими органами за порядком оприбутковування та видачі грошових коштів.

Отже, побудова належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів передбачає правильність здійснення та відображення всіх етапів руху грошових коштів, починаючи з нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизації інформації в регістрах і завершуючи складанням звітності.

Література.

1. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті України. Затверджена Постановою Правління Національного банку України від 21.01.04 № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.

2. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

3. Постанова правління НБУ «Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні» від 19.02.2001 № 72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>.

4. Сук Л. Організація обліку операцій на рахунках у банках / Л. Сук, П. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2009. – № 8. – С. 36–44.

5. Андрієць В.С. Дослідження основних сутнісних характеристик "грошових потоків підприємства" / В.С. Андрієць // Актуальні проблеми економіки. - 2009. - № 8. - С. 167-172.